

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Bt. Hólmfríður Sveinsdóttir
Sölvhólgötu 7
101 Reykjavík

Egilsstöðum, 21. mars, 2018

Efni: Umsögn Sambands sveitarfélaga á Austurlandi (SSA) um tillögu til þingsályktunar um stefnumótandi byggðaaætlun fyrir árin 2018 til 2024.

Samband sveitarfélaga á Austurlandi (SSA) fagnar framkominni þingsályktunartillögu um stefnumótandi byggðaaætlun.

Lengi hefur verið kallað eftir virkri byggðastefnu þar sem tekið væri á þeim fjölmörgu þáttum sem snerta byggðamál. Markmið stjórnvalda sem koma fram í tillögunni varðandi jafnt aðgengi að þjónustu, jöfn tækifæri til atvinnu og því að stuðla eigi að sjálfbærri þróun byggða um allt land vekja væntingar um að von sé á aðgerðum sem lengi hefur verið rætt um og beðið eftir.

Nokkur atriði ber að árétta sem snerta Austurland sérstaklega.

Í lið A.3 er fjallað um eflingu rannsókna og vísindastarfs. Það er mikill vilji til að fjölga tækifærum í rannsóknum á starfsvæði SSA og kallað hefur verið eftir aukinni áherslu á háskólastarf og nýsköpun. Því er mikilvægt að þeir aðilar sem taldir eru upp sem samstarfaðilar í verkefninu, háskólar, rannsóknarstofnanir og þekkingar- og rannsóknasetur, taki höndum saman og komi því í framkvæmd.

Liður A.9 varðar verslun í strjálbýli. Aðgengi að verslun er einn af þeim grundvallarþáttum sem nauðsynlegir eru til að byggðarlög þyki fýsileg til búsetu. Hugmyndin sem þarna er sett fram varðandi fjölbreytta þjónustu sem er aðengileg á einum stað er áhugaverð og vert að skoða hana vandlega.

Í liðum A.10 og A.11 er fjallað um almenningssamöngur, á landi og í lofti. Greiðar samgöngur milli byggðarlaga og landshluta eru orðin lykill að stærri atvinnusvæðum en sömuleiðis að margvíslegri þjónustu sem íbúar þurfa að sækja lengri leið. Öruggar almenningssamgöngur skipta miklu máli og hafa líka þýðingu fyrir fjölgun ferðamanna og að þeir komist um land allt. Mikill ávinningur væri af því ef innanlandsflug væri á viðráðanlegu verði og gæti haft verulega jákvæð áhrif á búsetuþróun á Austurlandi.

Í lið A.13 er fjallað um nærþjónustu við innflytjendur. Það þarf að fara algjörlega yfir flest sem varðar þennan málaflokk og bæta þjónustu við innflytjendur verulega. Þar þurfa ríki og sveitarfélög að taka höndum saman ásamt þeim stofnunum sem tengjast þjónustu við innflytjendur.

Liður A.14 tekur á jöfnun orkukostnaðar. Það er augljóst réttlætismál að íbúar landsins búi við jafnræði varðandi orkukostnað. Þetta hlýtur því að vera eitt af forgangsverkefnum þegar unnið er að byggðamálum og jöfnun tækifæra íbúa.

Í B-hluta er fjallað um jöfnun tækifæra til atvinnu. Þar er komið inn á marga þætti sem lengi hafa verið til umræðu á vettvangi sveitarfélaga á Austurlandi. Óhætt er að taka undir öll atriði sem þarna eru tilgreind og hvetja til að unnið sé markvisst að því að koma þeim í framkvæmd.

Í C- lið er fjallað um þau atriði sem geta stuðlað að sjálfbærri þróun byggða. Þar eru áhugaverðar aðgerðir tilgreindar. Liður C.13 er þó sérlega mikilvægur, opinberar upplýsingar á sviði byggðamála. Skortur á nýjum tölulegum upplýsingum er mikill og hefur þau áhrif að ekki er hægt að meta stöðu byggðamála með nægilega markvissum hætti. Það er því afar brýnt að bæta þann upplýsingagrunn sem til staðar þarf að vera. Í liðnum er hvatt til samstarfs Hagstofu Íslands og Háskóla og óskandi að það komist á sem fyrst.

Í greinargerð með þingsályktunartillögunni er yfirlit yfir íbúafjölda og efnahagsþróun. Á Austurlandi er því spáð að lítil fjölgun verði á íbúum. Það er líklegt að ef ekki verður ráðist í eitthvað af þeim aðgerðum sem tilgreindar eru í byggðaáætlun geti svo farið að frekar verði fækkun íbúa. Það er afar áríðandi að ráðist verði í sem flestar aðgerðir til að sporna við brottflutningi fólks af svæðum og til að íbúar um allt land búi við sem jöfnust tækifæri og aðgengi að þjónustu. Það verður ekki nema aukinn kraftur verði settur í þennan málaflokk og bæði fylgi vilji og framkvæmd þeirra verkefna sem lögð eru til.

Tillaga að stefnumótandi byggðaáætlun vekur vonir um að stjórnvöld hafi raunverulega áhuga á að vinna af krafti að þessum málum. Hætt er við innan fárra ára verði landið ekki allt í byggð ef ekki verður gripið í taumana.

F.h. Sambands sveitarfélaga á Austurlandi,
Sigrún Blöndal formaður SSA